

Centrum **Seksueel Geweld**

Centrum Seksueel Geweld Amsterdam-Amstelland

Jaarcijfers 2018

Eind 2018 is het Centrum Seksueel Geweld (CSG) in de regio Amsterdam-Amstelland drie jaar op weg. Het CSG Amsterdam-Amstelland is één van de 16 CSG's die samen een landelijk dekkend netwerk vormen. Het CSG Amsterdam-Amstelland is geen fysieke locatie maar een samenwerkingsverband. GGD Amsterdam, Veilig Thuis Amsterdam-Amstelland, Politie Eenheid Amsterdam, Amsterdam UMC, OLVG Locatie Oost, BRicht GGZ, De Bascule, Equator, Slachtofferhulp Nederland en Qpido zijn kernpartners en vormen samen de netwerkorganisatie CSG Amsterdam-Amstelland.

Het CSG biedt zorg aan slachtoffers van seksueel geweld. Voor slachtoffers die kort geleden (7 dagen of korter) een aanranding of verkrachting hebben meegemaakt, zijn casemanagers beschikbaar. De casemanagers van de GGD zijn forensisch verpleegkundigen. De casemanagers voor de minderjarigen zijn gedragsdeskundigen van de Bascule. De casemanagers ondersteunen het slachtoffer gedurende enkele weken en coördineren de benodigde zorg op forensisch, medisch en psychisch gebied. In 2018 zijn 190 slachtoffers op deze manier geholpen¹. Door deze zorg laagdrempelig aan te bieden, kan tijdig medisch preventief worden ingegrepen en het ontstaan of verergeren van psychische klachten worden voorkomen. De grens van 7 dagen is belangrijk voor het veilig stellen van sporen. Na 7 dagen is de kans om sporen te vinden heel klein.

Voor acute slachtoffers (de primaire doelgroep) is het CSG Amsterdam-Amstelland 24 uur per dag bereikbaar via het gratis landelijk telefoonnummer 0800 - 0188. Een slachtoffer dat zich rechtstreeks bij Bureau Zedenpolitie² meldt, wordt ook in contact gebracht met een casemanager van het CSG.

Slachtoffers bij wie het seksueel geweld langer geleden heeft plaatsgevonden, of personen uit het sociale netwerk en professionals, kunnen op werkdagen contact opnemen met een medewerker van de frontoffice van het CSG. Vragen worden telefonisch beantwoord en indien gewenst, wordt informatie gegeven over passende hulpverlening. Voor medisch professionals is bovendien een consult met een van de forensisch verpleegkundigen van de GGD mogelijk.

In 2018 is overbruggende zorg geboden aan slachtoffers van seksueel geweld langer dan 8 dagen geleden met een actuele hulpvraag. Zij kregen enkele (telefonische) gesprekken aangeboden om de tijd te overbruggen tot de start van reguliere hulpverlening. In totaal hebben 36 personen aangegeven hiervan gebruik te willen maken.

In dit jaarverslag wordt een beschrijving gegeven van de personen die in 2018 contact met het CSG hebben gezocht. Deel I gaat over de personen die door een medewerker van de frontoffice te woord zijn gestaan. Deel II gaat over de personen die contact hadden met een casemanager. Deel III betreft het zorgaanbod voor slachtoffers die 8 dagen of langer geleden seksueel geweld meegemaakt hebben.

¹ Bij 26 andere slachtoffers die in 2018 casemanagement ontvingen is het traject al in 2017 gestart. In totaal liepen er dus 216 trajecten in 2018.

² Voor de leesbaarheid verder 'politie' genoemd.

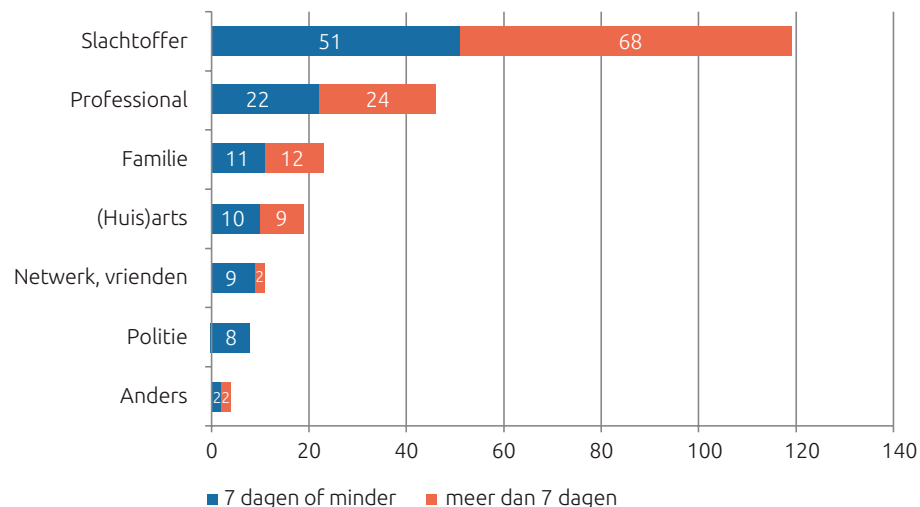
Deel 1 - Oproepen frontoffice

In 2018 zijn 438 oproepen bij het CSG Amsterdam-Amstelland binnengekomen. Informatie over 328 oproepen is geregistreerd. In 2017 waren dit 209 geregistreerde gesprekken. De niet-geregistreerde oproepen hebben betrekking op informatievragen of gesprekken over seksueel geweld langer dan 7 dagen geleden. Als de verkrachting of aanranding 7 dagen of korter geleden heeft plaatsgevonden, wordt de persoon direct in contact gebracht met een casemanager. Wanneer het geweld langer geleden heeft plaatsgevonden, zal de frontoffice medewerker de beller adviseren over passende hulpverlening. Naast slachtoffers (43%) vormden professionals (30%) de grootste groep bellers. Ook familieleden of vrienden van slachtoffers (19%) konden met hun vragen bij de frontoffice terecht.

Recent of langer geleden

Bij 244 van de 328 geregistreerde oproepen was het interval tussen de gebeurtenis en het bellen van de frontoffice bekend. In 116 gevallen betrof het een incident dat zich 7 dagen of korter geleden had voorgedaan. In 21 van deze gevallen ging het om een incident dat diezelfde dag had plaats gevonden. 31 keer had het incident één dag geleden plaatsgevonden. Bij de 128 incidenten die langer dan 7 dagen geleden hebben plaatsgevonden, is de tijd tussen het incident en het moment van bellen niet altijd precies geregistreerd. Het gesprek is dan gericht op het verhelderen van vragen, het geven van informatie en het voorleggen van hulpverleningsmogelijkheden.

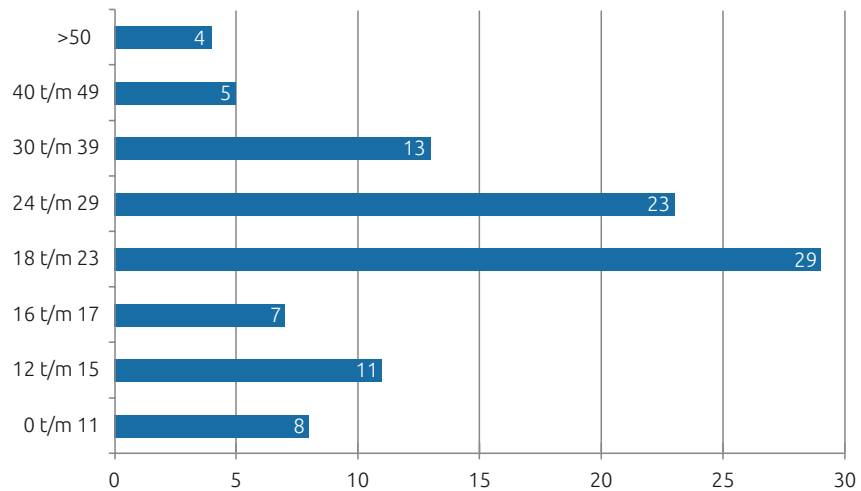
1. Aantal oproepen, uitgesplitst naar rol melder en tijd sinds incident (n=237)

Geslacht en leeftijd slachtoffers

Bij 218 van de 328 oproepen was het geslacht van het slachtoffer bekend. Bij 185 oproepen ging het om vrouwelijke slachtoffers. Bij 180 van de 328 oproepen werd ook de leeftijd geregistreerd. Het jongste slachtoffer waarover gebeld werd was 3 jaar oud, het oudste 69 jaar. Meer dan de helft van de slachtoffers was 23 jaar of jonger (55%).

2. Leeftijdscategorieën van slachtoffers waarover/waardoor de frontoffice is gebeld in procent (n=180)

Deel 2 - Casemanagement voor slachtoffers van acuut seksueel geweld

Casemanagement wordt aangeboden aan alle slachtoffers die 7 dagen of korter geleden seksueel geweld hebben meegemaakt en zich bij de politie of bij het CSG melden. Zij krijgen een vaste casemanager die hen begeleidt en indien nodig de hulp op forensisch, medisch, psychisch en juridisch gebied coördineert.

Het uitgangspunt is dat iedereen recht heeft op zorg, ook als iemand geen contact wil met de politie of als er geen strafrechtelijk traject wordt ingezet.

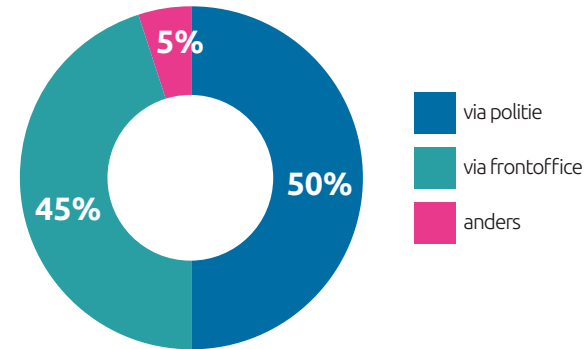
In 2018 kwamen 190 nieuwe acute slachtoffers bij de casemanagers in beeld, waarvan 11 bij de Bascule. Dit is een toename van bijna 20% in vergelijking met 2017 (waaronder 3 trajecten bij de Bascule, toen 160 slachtoffers). Bij 26 andere slachtoffers die in 2018 casemanagement ontvingen, was het traject al in 2017 gestart.

Contact via de frontoffice of via politie

De helft van de slachtoffers (50%, 79 personen) van de 157 slachtoffers, waarbij dit is geregistreerd, werd door de politie met een casemanager in contact gebracht. 45%, ofwel 70 personen meldden zich via de telefonische frontoffice van het CSG. Een klein percentage (5%) kwam via de SOA poli van de GGD bij de casemanager terecht.

In 160 gevallen is bekend of de politie betrokken was. Dit was het geval bij 117 slachtoffers (73%).

3. Via de frontoffice terecht gekomen bij de casemanager in procent (n=157)

Gender

De grootste groep slachtoffers waren meisjes en vrouwen, 170 van de 190 (90%).

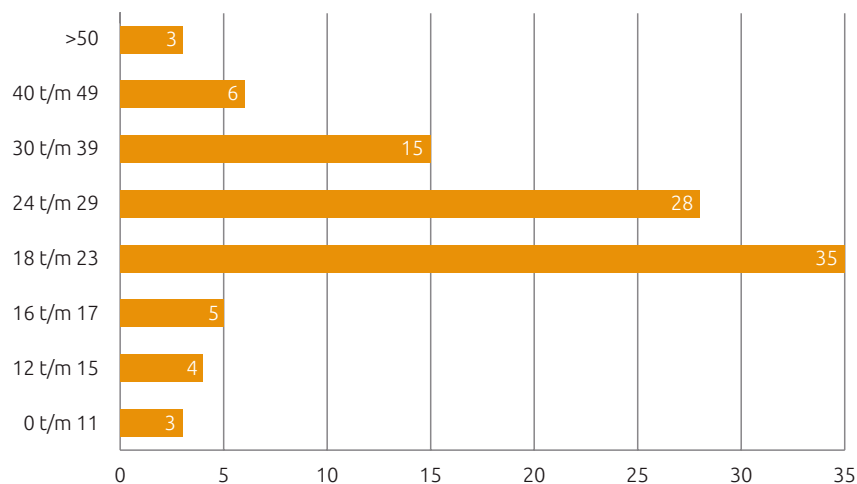
4. Gender (n=190)

Leeftijd

Het jongste slachtoffer was jonger dan 1 jaar en het oudste slachtoffer was 92 jaar. In de leeftijdscategorie 16 tot en met 23 jaar zien we de grootste groep slachtoffers terug (75 slachtoffers ofwel 40%). Dit komt overeen met de bevinding uit diverse onderzoeken dat jongeren uit deze leeftijdsgroep het grootste risico lopen een verkrachting mee te maken in vergelijking met andere leeftijdsgroepen (zie centrumseksueelgeweld.nl). In 2018 werden 11 minderjarigen onder begeleiding van een gespecialiseerde kinderarts in het AMC medisch (forensisch) onderzocht. Het casemanagement voor deze slachtoffers werd geboden door de Bascule.

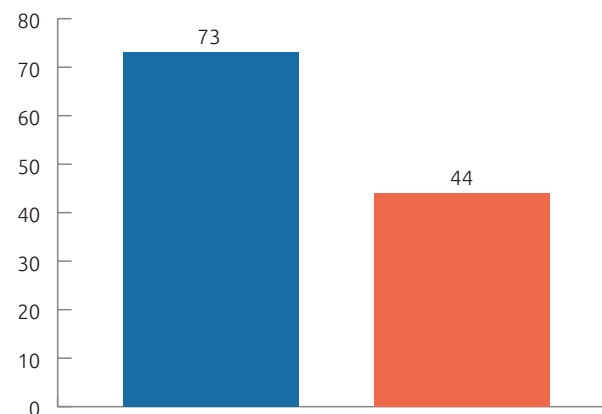
5. Slachtoffers per leeftijdscategorie in procent (n=188)

Betrokkenheid van de politie en forensisch medisch onderzoek (FMO)

Het grootste deel van de 160 slachtoffers bij wie dit is geregistreerd, had contact met de politie namelijk 117 personen (73%). Daarvan zijn 31 personen door de casemanager met de politie in contact gebracht. Bij 75 van de 117 personen die contact hadden met de politie werd een forensisch medisch onderzoek (FMO) door een forensisch arts van de GGD Amsterdam verricht. Hiernaast heeft het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) bij 8 minderjarige slachtoffers een FMO verricht. Dit komt erop neer dat bij 44% van de slachtoffers een FMO is uitgevoerd (83 van 190 slachtoffers). Een FMO kan uitsluitend op verzoek van de politie worden verricht, en alleen als het slachtoffers hiervoor toestemming geeft.

6. Betrokkenheid van de politie en forensisch-medisch onderzoek (FMO)

■ % slachtoffers waarbij de politie betrokken was (n=160)

■ % slachtoffers waarbij FMO is verricht door GGD Amsterdam/NFI (n=190)

Welk soort geweld?

In 140 van de 190 gevallen heeft de casemanager gedocumenteerd welk soort seksueel geweld het slachtoffer naar eigen zeggen heeft meegemaakt. Een vaginale verkrachting kwam het vaakste voor (69%).

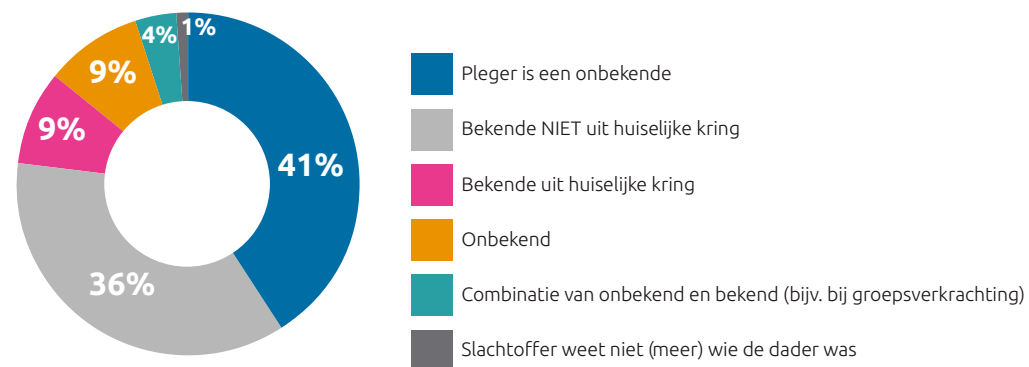
7. Soort geweld (n=140)

De plegers

Bij 159 slachtoffers was informatie over de pleger van het seksueel geweld beschikbaar. Bij 65 gevallen (dit is 41%) was de pleger een onbekende. Bij 58 gevallen (36%) ging het om een bekende niet uit huiselijke kring.

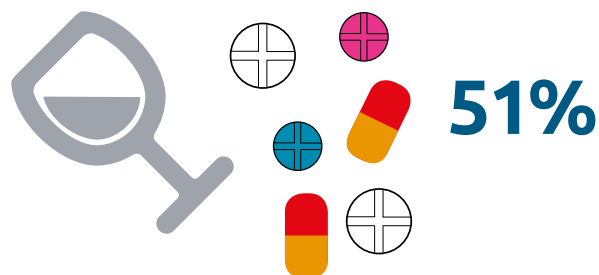
8. Categorieën plegers in procent (n=159)

Alcohol of drugs

51% van de slachtoffers heeft alcohol en/of drugs gebruikt (gegevens beschikbaar van n=142 personen).

9. Alcohol en/of drugsgebruik tijdens delict (n=142)

Voorgeschiedenis

Een deel van de slachtoffers had ook in het verleden geweld meegemaakt of was op een andere manier extra kwetsbaar.

10. Voorgeschiedenis slachtoffers

	aantal	%	Aantal slachtoffers waarover informatie beschikbaar was
Eerdere hulpverlening voor traumaklachten	31	25	125
Eerder seksueel misbruik	30	21	140
Middelengebruik in voorgeschiedenis	21	17	121
Vermoeden verstandelijke beperking	17	13	134
Eerdere mishandeling	17	12	140
Eerdere hulpverlening voor middelenmisbruik	8	8	107

Al in zorg

38 personen waren al in zorg. Dit is 29% van de 130 slachtoffers waarbij dit is geregistreerd.

De meeste slachtoffers die in zorg waren, waren al in beeld bij de GGZ, gevolgd door de jeugdhulpverlening en andere hulpverlenende instanties.

11. Al in zorg (n=130)

Drop-outs

Het lukt de casemanagers niet altijd om contact te houden met het slachtoffer. Hierbij kan het gaan om een actieve afwijzing door het slachtoffer dat geen casemanagement wenst, of om passieve afwijzing. In het laatste geval kan de casemanager ondanks herhaaldelijke pogingen geen contact meer krijgen met het slachtoffer. 35 van de 144 slachtoffers bij wie op het moment van deze rapportage het traject afgerond was, stonden bekend als 'drop-out' (24%).

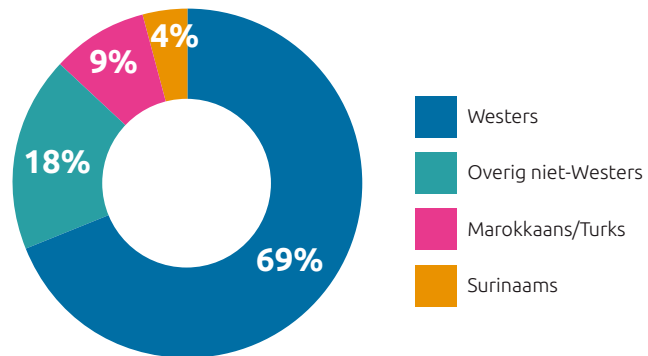
12. Percentage drop-out (n=144)

Etnische afkomst

Bij 137 van de 190 slachtoffers was informatie beschikbaar over de etnische afkomst. De grootste groep (69%) was van Westerse afkomst.

13. Etnische afkomst in procent (n=137)

Woonplaats

Bij 139 slachtoffers was informatie over de woonplaats beschikbaar. Hiervan kwamen 126 slachtoffers uit Amsterdam en 13 uit de Amstellandgemeenten.

14. Woonplaats (n=139)

73% Amsterdam-Amstelland

17% overig Nederland

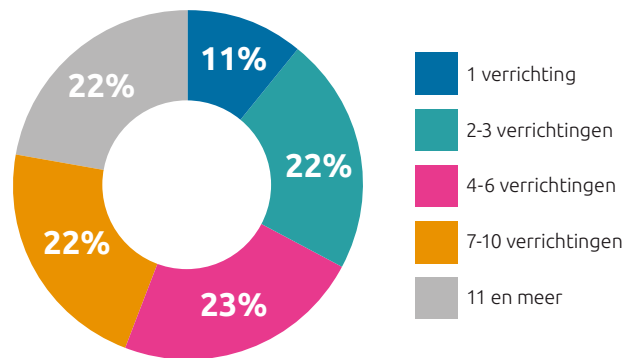

10% buitenland

Aantal verrichtingen per slachtoffer

Iedere keer dat de casemanager in het elektronische registratiesysteem verslag doet van haar werkzaamheden, wordt een verrichting aangemaakt. Bij een verrichting kunnen meerdere 'deelcontacten' horen, bijvoorbeeld één contact met het slachtoffer, en één contact met een professional. De duur van een verrichting kan sterk uiteenlopen. Soms is de casemanager slechts enkele minuten bezig met een verrichting, soms meerdere uren. Bij 11% van de 181 slachtoffers waarbij dit bekend is, gaat het slechts om één verrichting. Bij 22% gaat het om 11 of meer verrichtingen.

15. Aantal verrichtingen per slachtoffer (n=181)

Doorverwijzing naar vervolghulpverlening

De casemanager kan slachtoffers doorverwijzen naar vervolghulpverlening. Dit is voornamelijk traumahulpverlening. Voor 170 personen is hierover informatie beschikbaar; van deze personen zijn 40 personen verwezen naar vervolghulpverlening. Als een slachtoffer al een eigen hulpverlener heeft, wordt hiernaar terugverwezen. Dit was het geval bij 16 slachtoffers. 19 andere slachtoffers zijn verwezen naar andere ketenpartners binnen het CSG, waarvan de grootste groep naar BRight GGZ (14 personen). De overige 5 slachtoffers zijn naar (GGZ) instanties buiten het CSG verwezen.

Juridische ondersteuning

Juridische ondersteuning houdt in dat zowel de juridische haalbaarheid van een zaak, als de emotionele draagkracht die het van een slachtoffer vraagt, in kaart wordt gebracht. Slachtoffers die bekend waren bij de casemanagers werden hiervoor in contact gebracht met een slachtofferadvocaat of Slachtofferhulp Nederland. Voorafgaand aan een (eventuele) aangifte wordt een vrijblijvend kosteloos gesprek aangeboden. In 2018 hebben naar schatting 66 slachtoffers gebruik gemaakt van dit aanbod.

Deel 3 - Overbruggende zorg

Zorgaanbod voor slachtoffers 8 dagen of langer geleden

Slachtoffers van seksueel geweld waarbij het geweld 8 dagen of langer geleden plaats heeft gevonden, krijgen overbruggende zorg aangeboden. Het gaat over slachtoffers die behoefte hebben aan traumabehandeling, maar geconfronteerd worden met wachtlijsten voor de GGZ. Of die wel behoefte hebben aan hulp, maar (nog) niet weten of traumabehandeling aansluit bij hun behoefte. Jongeren tot 23 jaar krijgen een traject bij Qpido aangeboden en met cliënten vanaf 23 jaar wordt een aantal (telefonische) gesprekken met een gespecialiseerde frontoffice medewerker gevoerd. Binnen deze overbruggende zorg wordt de hulpvraag verhelderd, psycho-educatie geboden en een traumascreening afgenomen. Indien gewenst, wordt de cliënt verwezen of begeleid naar vervolghulpverlening. 32 oproepen betroffen behoefte aan overbruggende zorg. In 29 gevallen belde het slachtoffer zelf. Bij de 2 aanmeldingen vanuit het netwerk is er geen contact tot stand gekomen met het slachtoffer. 9 jongeren hebben gebruik gemaakt van het aanbod van Qpido. 21 personen hebben overbruggende zorg gekregen vanuit de frontoffice CSG. 6 personen zijn voor vervolghulpverlening verwezen naar CSG ketenpartner BRicht GGZ, de overige slachtoffers zijn verwezen naar andere GGZ praktijken of zagen af van traumabehandeling.

Colofon

GGD Amsterdam, 2019

Tekst: Tina Dorn, Vera Schuller, Anouk Devens & Udo Reijnders

Vormgeving: reclamestudio Sjeep

Contact

Telefoon: 020 555 5888, email: csg@ggd.amsterdam.nl

Website: ggd.amsterdam.nl

Overname van de inhoud of gedeelten daarvan is – met bronvermelding – toegestaan.

OPENBAAR MINISTERIE

